

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2009/148/ES**z 30. novembra 2009****o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci****(kodifikované znenie)****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 137 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Smernica Rady 83/477/EHS z 19. septembra 1983 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (druhá samostatná smernica v zmysle článku 8 smernice 80/1107/EHS) ⁽³⁾ bola opakovane ⁽⁴⁾ podstatným spôsobom zmenená a doplnená. V záujme jasnosti a prehľadnosti by sa mala táto smernica kodifikovať.
- (2) Azbest je obzvlášť nebezpečný faktor, ktorý môže spôsobiť vážne ochorenie a ktorý sa vyskytuje v mnohých prípadoch pri práci. Mnohí pracovníci sú z tohto dôvodu vystavení potenciálnemu ohrozeniu zdravia. Krocidolit sa považuje za obzvlášť nebezpečný typ azbestu.
- (3) Aj keď súčasné vedecké poznanie nie je také, aby sa mohla určiť úroveň, pod ktorou by riziko ohrozenia zdravia prestalo existovať, znížením ohrozenia spôsobeného azbestom sa bude napriek tomu znižovať riziko vzniku chorôb súvisiacich s azbestom. Je preto nutné zaviesť osobitné zosúladené postupy týkajúce sa ochrany pracovníkov pred azbestom. Táto smernica zahŕňa minimálne požiadavky, ktoré budú prehodnotené na základe získaných skúseností a technického rozvoja v tejto oblasti.
- (4) Optická mikroskopia, hoci neumožňuje počítanie najmenších zdraviu škodlivých vlákien, je v súčasnosti najpoužívanejšou metódou na pravidelné meranie azbestu.
- (5) Preventívne opatrenia na ochranu zdravia pracovníkov ohrozených azbestom a predpokladaný záväzok členských štátov týkajúci sa dohľadu nad ich zdravím sú dôležité.

- (6) Aby bola zaistená jasná definícia vlákien, mali by sa definovať buď v mineralogickej terminológii alebo podľa ich čísla v zozname Služieb pre chemické prehľady (CAS – Chemical Abstract Service).
- (7) Bez toho, aby boli dotknuté iné ustanovenia Spoločenstva týkajúce sa uvádzania na trh a používania azbestu, obmedzenie činností, pri ktorých dochádza k vystaveniu azbestu, by malo hrať veľmi významnú úlohu pri prevencii chorôb spojených s týmto vystavením.
- (8) Systém oznamovacej povinnosti o činnostiach, pri ktorých dochádza k vystaveniu azbestu, treba prispôbiť novým pracovným situáciám.
- (9) Zákaz aplikácie azbestu rozprašovaním nie je dostačujúci na zabránenie uvoľňovaniu azbestových vlákien do ovzdušia. Je takisto dôležité zakázať činnosti, pri ktorých sú pracovníci vystavení azbestovým vláknám pri odstraňovaní azbestu alebo pri výrobe a spracovaní azbestových výrobkov alebo pri výrobe a spracovaní výrobkov obsahujúcich úmyselne pridávané azbestové vlákna vzhľadom na ich vysoký a nepredvídateľný stupeň vystavenia.
- (10) S ohľadom na najnovšie technické poznatky je potrebné stanoviť metodológiu odoberania vzoriek používanú pri meraní obsahu azbestu vo vzduchu a metódu počítania vlákien.
- (11) Hoci doteraz ešte nebolo možné identifikovať prah vystavenia, pod ktorým azbest nepredstavuje riziko vzniku rakoviny, je vhodné znížiť limitnú hodnotu vystavenia azbestu pracovníkov pri práci na minimum.
- (12) Od zamestnávateľov by sa malo požadovať, aby pred začiatkom akéhokoľvek projektu odstraňovania azbestu urobili záznam o prítomnosti alebo o predpokladanej prítomnosti azbestu v budovách alebo zariadeniach, a aby tieto informácie oznámili ostatným ľuďom, ktorí by mohli byť vystavení azbestu v dôsledku jeho použitia, údržby alebo iných činností v danej budove alebo na nej.
- (13) Malo by sa zabezpečiť, aby búracie práce alebo práce na odstránení azbestu vykonávali podniky, ktoré poznajú všetky opatrenia, ktoré je potrebné urobiť na ochranu pracovníkov.
- (14) Mala by sa zabezpečiť osobitná príprava pracovníkov, ktorí sú alebo môžu byť vystavení azbestu, aby sa významnou mierou prispelo k zníženiu rizík súvisiacich s týmto vystavením.

⁽¹⁾ Stanovisko z 10. júna 2009 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 20. októbra 2009 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 26. novembra 2009.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 263, 24.9.1983, s. 25.

⁽⁴⁾ Pozri časť A prílohy II.

- (15) Je potrebné prijať praktické odporúčania pre lekárske dozory nad vystavenými pracovníkmi so zreteľom na najnovšie lekárske poznatky pre včasné odhalenie patologických zmien spojených s azbestom.
- (16) Keďže cieľ navrhovanej činnosti, a to zdokonalenie ochrany pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s vystavením azbestu pri práci, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (17) Ustanovenia obsiahnuté v tejto smernici sú konkrétnym príspevkom k vytvoreniu sociálneho rozmeru vnútorného trhu. Tieto ustanovenia sú obmedzené na minimum, aby neboli zbytočnou záťažou pri zakladaní a rozvoji malých a stredných podnikov.
- (18) Táto smernica sa nevzťahuje na povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc do vnútroštátneho práva, ktoré sú uvedené v časti B prílohy II,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

1. Cieľom tejto smernice je ochrana pracovníkov pred rizikami poškodenia zdravia vrátane prevencie takýchto rizík, ktoré vznikajú alebo pravdepodobne vznikajú vystavením účinkom azbestu pri práci.

Ustanovuje hraničnú hodnotu tohto vystavenia, ako aj ďalšie osobitné požiadavky.

2. Táto smernica rešpektuje právo členských štátov uplatňovať alebo zaviesť zákony, iné právne predpisy alebo správne opatrenia, ktoré zabezpečia väčšiu ochranu pracovníkov najmä pri nahradení azbestu za menej nebezpečné substituenty.

Článok 2

Na účely tejto smernice „azbest“ znamená nasledujúce vláknité kremičitany:

- a) azbest aktinolit, č. CAS 77536-66-4 ⁽¹⁾;
- b) azbest grunerit (amozit) č. CAS 12172-73-5 ⁽¹⁾;
- c) azbestový anthofylit, č. CAS 77536-67-5 ⁽¹⁾;
- d) chryzotil, č. CAS 12001-29-5 ⁽¹⁾;
- e) krocidolit, č. CAS 12001-28-4 ⁽¹⁾;
- f) azbest tremolit, č. CAS 77536-68-6 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Číslo v zozname Služieb pre chemické prehľady (CAS).

Článok 3

1. Táto smernica sa uplatňuje na činnosti, pri ktorých pracovníci v priebehu svojej práce sú alebo môžu byť vystavení prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

2. V prípade akejkoľvek činnosti, pri ktorej by pravdepodobne mohlo vzniknúť riziko vystavenia prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest, musí byť toto riziko posudzované tak, aby bol určený charakter a stupeň vystavenia pracovníkov prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

3. V prípade, že je vystavenie pracovníka sporadické a nízkej intenzity, a keď je z výsledkov posúdenia rizika uvedeného v odseku 2 jasné, že v ovzduší pracovného priestoru nebude prekročená hraničná hodnota pre obsah azbestu, môže sa upustiť od článkov 4, 18 a 19, keď sa práca týka:

- a) krátkych nepravidelných údržbárskych činností, pri ktorých sa zaobchádza iba s nedrobnými materiálmi;
- b) odstraňovania bez znehodnocovania netriedených materiálov, v ktorých sú azbestové vlákna pevne spojené so základným materiálom;
- c) zalievania alebo tmelenia azbest obsahujúcich materiálov, ktoré sú v dobrom stave;
- d) monitorovania a kontroly vzduchu a odoberania vzoriek, aby sa overilo, či určitý materiál obsahuje azbest.

4. Členské štáty po porade so sociálnymi partnermi v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou ustanovia praktické usmernenia pre stanovenie sporadického vystavenia a vystavenia nízkej intenzity, ako je ustanovené v odseku 3.

5. Posúdenie uvedené v odseku 2 je predmetom porád s pracovníkmi a/alebo ich zástupcami v podniku alebo prevádzkarni a preskúma sa v prípade podozrenia, že je nesprávne, alebo ak dôjde k zmene materiálu pri práci.

Článok 4

1. S výnimkou článku 3 ods. 3 sa prijímú opatrenia uvedené v odsekoch 2 až 5.

2. Na činnosti uvedené v článku 3 ods. 1 sa musí vzťahovať systém oznamovacej povinnosti spravovaný zodpovedným orgánom členského štátu.

3. Zamestnávateľ pred začiatkom prác v súlade s vnútroštátnymi zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami predloží oznámenie uvedené v odseku 2 zodpovednému orgánu členského štátu.

Toto oznámenie musí obsahovať aspoň stručný popis:

- a) umiestnenia pracovného stanovišťa;
- b) druhov a množstiev azbestu, ktorý sa používa alebo s ktorým sa zaobchádza;

- c) činností a používaných postupov;
 - d) počtu pracovníkov podieľajúcich sa na práci;
 - e) deň začatia práce a jej trvanie;
 - f) opatrenia, ktoré sa urobili na zníženie vystavenia pracovníkov azbestu.
4. Pracovníci a/alebo ich zástupcovia v podnikoch alebo prevádzkarniach majú prístup k dokumentom, ktoré sú predmetom oznámenia uvedeného v odseku 2 týkajúceho sa ich podniku alebo prevádzkarne v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.
5. Zakaždým, keď sa očakáva, že zmena pracovných podmienok bude mať za následok významné zvýšenie vystavenia prachu pochádzajúceho z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest, musí sa predložiť nové oznámenie.

Článok 5

Aplikácia azbestu rozprašovaním a pracovnými postupmi, pri ktorých sa používajú izolačné alebo zvukotesné materiály obsahujúce azbest s nízkou hustotou (menej ako 1 g/cm³), sa zakazuje.

Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie iných ustanovení Spoločenstva o uvádzaní na trh a používaní azbestu, činnosti, pri ktorých dochádza k vystaveniu pracovníkov azbestovým vláknám počas odstraňovania azbestu alebo výroby a spracovania azbestových výrobkov alebo počas výroby a spracovania výrobkov obsahujúcich úmyselne pridávaný azbest, sa zakazujú s výnimkou nakladania s výrobkami a likvidácie výrobkov, ktoré sú produktom búrania a odstraňovania azbestu.

Článok 6

Pre všetky činnosti uvedené v článku 3 ods.1 vystavenie pracovníkov prachu pochádzajúceho z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest na mieste výkonu práce sa musí znížiť na minimum a v každom prípade pod hraničnú hodnotu ustanovenú v článku 8, najmä na základe nasledujúcich opatrení:

- a) počet pracovníkov vystavených alebo pravdepodobne vystavených prachu pochádzajúceho z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest musí byť obmedzený na najnižšiu možnú hodnotu;
- b) pracovné postupy musia byť navrhnuté tak, aby sa netvoril azbestový prach alebo, ak to nie je možné, aby sa zabránilo uvoľňovaniu azbestového prachu do vzduchu;
- c) všetky priestory a zariadenia, ktoré sú zapojené do upravovania azbestu, sa musia dať pravidelne a účinne čistiť a udržiavať;
- d) azbest alebo materiály obsahujúce azbest a vytvárajúce prach sa musia skladovať a prepravovať vo vhodnom uzavretom balení;
- e) odpad sa musí zhromažďovať a odstraňovať z miesta výkonu práce čo najskôr, vo vhodnom uzavretom balení s označením oznamujúcim, že obsahuje azbest; toto opat-

renie neplatí pre banské činnosti; s týmto odpadom sa potom zaobchádza v súlade so smernicou Rady 91/689/EHS z 12. decembra 1991 o nebezpečnom odpade ⁽¹⁾.

Článok 7

1. V závislosti od výsledkov počiatočného posúdenia rizika a na účely zabezpečenia zhody s hraničnými hodnotami ustanovenými v článku 8, sa pravidelne vykonáva meranie obsahu azbestových vlákien vo vzduchu na pracovisku.

2. Odoberanie vzoriek musí byť reprezentatívne vo vzťahu k osobnému vystaveniu pracovníka prachu pochádzajúceho z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

3. Odoberanie vzoriek sa uskutočňuje po konzultácii s pracovníkmi a/alebo ich zástupcami v podniku alebo prevádzkarni.

4. Odoberanie vzoriek vykonáva vhodne kvalifikovaný personál. Odobraté vzorky sa následne a v súlade s odsekom 6 analyzujú v laboratóriách vybavených zariadením na počítanie vlákien.

5. Trvanie odoberania vzoriek musí byť také, aby sa mohlo stanoviť reprezentatívne vystavenie pre osemhodinový referenčný čas (jedna zmena) pomocou meraní alebo časovo vážených výpočtov.

6. Počítanie vlákien sa vykonáva vždy, keď je to možné, fázovým kontrastným mikroskopom (FKM) v súlade s metódou odporúčanou Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) z roku 1997 ⁽²⁾ alebo inou metódou, ktorá poskytuje rovnaké výsledky.

Na účely merania obsahu azbestu vo vzduchu, ako sa uvádza v odseku 1, sa berú do úvahy iba vlákna s dĺžkou viac ako päť mikrometrov, so šírkou menej ako tri mikrometre a s pomerom dĺžky ku šírke väčším ako 3: 1.

Článok 8

Zamestnávateľia zabezpečia, aby žiadny pracovník nebol vystavený vyššej koncentrácii azbestu vo vzduchu ako 0,1 vlákna na cm³ vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru (TWA –time-weighted average).

Článok 9

Zmeny a doplnenia potrebné na prispôbenie prílohy I tejto smernice technickému pokroku sa prijímajú v súlade s postupom uvedeným v článku 17 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci ⁽³⁾.

Článok 10

1. Keď sa prekročí hraničná hodnota ustanovená v článku 8, musia sa zistiť dôvody, ktoré spôsobili prekročenie tejto hodnoty, a čo najskôr sa musia vykonať primerané opatrenia na nápravu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 377, 31.12.1991, s. 20.

⁽²⁾ Stanovenie koncentrácie vlákien vo vzduchu. Odporúčaná metóda: pomocou fázového kontrastného optického mikroskopu (metóda membránového filtra). ISBN 92-4-154496-1, OMS, Ženeva 1997.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1.

Nemôže sa pokračovať v práci na zasiahnutom mieste, pokiaľ sa nevykonajú vhodné opatrenia na ochranu pracovníkov, ktorých sa to týka.

2. Na účel kontroly účinnosti opatrení uvedených v odseku 1 prvom pododseku sa bezodkladne vykoná ďalšie stanovenie koncentrácií azbestu vo vzduchu.

3. Ak nie je možné znížiť vystavenie iným spôsobom a ak z dôvodu dodržania hraničných hodnôt je potrebné nosiť osobné ochranné dýchacie prostriedky, toto nemá byť trvalé a u každého pracovníka sa musí prísne obmedziť na minimálny čas. Počas trvania práce, keď sa vyžaduje používanie týchto prostriedkov, sa zabezpečia prestávky podľa fyzikálnych a klimatologických podmienok, a v prípade potreby po porade s pracovníkmi a/alebo ich zástupcami v podniku alebo prevádzkarni v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

Článok 11

Pred začiatkom búracích alebo údržbárskych prác zamestnávateľ vykoná, v prípade potreby na základe informácií získaných od vlastníkov priestorov, všetky potrebné kroky na identifikáciu materiálov, u ktorých sa predpokladá obsah azbestu.

Ak je pochybnosť o prítomnosti azbestu v materiáli alebo v konštrukcii, dodržia sa príslušné ustanovenia tejto smernice.

Článok 12

V prípade niektorých činností, ako je búranie, odstraňovanie, oprava a údržba, pri ktorých sa predpokladá prekročenie hraničnej hodnoty ustanovenej v článku 8 napriek použitiu technických preventívnych opatrení na obmedzenie koncentrácií azbestu vo vzduchu, zamestnávateľ stanoví opatrenia na zabezpečenie ochrany pracovníkov počas ich zapojenia do takýchto činností, najmä:

- a) pracovníkom sa vydajú vhodné dýchacie prístroje a iné osobné ochranné prostriedky, ktoré musia používať;
- b) zabezpečia sa výstražné značky o predpokladanom prekročení hraničnej hodnoty ustanovenej v článku 8 a
- c) zabráni sa šíreniu prachu pochádzajúceho z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest mimo priestorov alebo mimo miesta, na ktorom sa činnosť uskutočňuje.

Tieto opatrenia sa prerokujú s pracovníkmi a/alebo ich zástupcami v podniku alebo prevádzkarni pred vykonaním príslušných činností.

Článok 13

1. Pred začiatkom búracích prác alebo prác na odstránenie azbestu a/alebo materiálov obsahujúcich azbest z budov, stavieb, závodov alebo vybavenia alebo z lodí sa vyhotoví plán prác.

2. Plán uvedený v odseku 1 musí predpisovať opatrenia potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov na mieste výkonu práce.

Plán musí najmä určovať, že:

- a) azbest a/alebo materiály obsahujúce azbest sa majú odstrániť pred začiatkom búracích prác okrem prípadov, v ktorých by to spôsobilo väčšie riziko pre pracovníkov, než ak by sa azbest a/alebo materiály obsahujúce azbest ponechali na mieste;
- b) v nevyhnutných prípadoch sa poskytnú osobné ochranné prostriedky uvedené v článku 12 prvom odseku písm. a);
- c) po skončení búrania alebo odstraňovania azbestu sa overí neprítomnosť rizík vystavenia azbestu na pracovisku v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

Na žiadosť príslušných orgánov plán zahŕňa nasledujúce informácie:

- a) charakter a pravdepodobné trvanie práce;
- b) miesto, kde sa práca vykoná;
- c) použité metódy v prípadoch, keď práca vyžaduje zaobchádzanie s azbestom alebo materiálmi obsahujúcimi azbest;
- d) vlastnosti prostriedkov používaných na:
 - i) ochranu a dekontamináciu tých, ktorí vykonávajú prácu;
 - ii) ochranu iných osôb prítomných na mieste výkonu práce alebo v jeho blízkosti.

3. Na žiadosť príslušných orgánov im musí byť plán uvedený v odseku 1 oznámený pred začiatkom plánovanej práce.

Článok 14

1. Zamestnávateľia poskytnú primeranú prípravu všetkým pracovníkom, ktorí sú alebo u ktorých je predpoklad, že budú vystavení prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest. Táto príprava sa musí zabezpečiť v pravidelných intervaloch a pre pracovníkov bezplatne.

2. Obsah prípravy musí byť pre pracovníkov ľahko zrozumiteľný. Musí im umožniť získať potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti prevencie a bezpečnosti, predovšetkým pokiaľ ide:

- a) o vlastnosti azbestu a jeho účinky na zdravie vrátane spoločného pôsobiaceho účinku fajčenia;
- b) o typy výrobkov alebo materiálov, ktoré zvyčajne obsahujú azbest;
- c) o činnosti, ktoré môžu mať za následok vystavenie azbestu a význam preventívnych kontrol zameraných na minimalizovanie vystavenia;

- d) o bezpečné pracovné postupy, kontroly a ochranné prostriedky;
- e) o vhodný výber, fungovanie, obmedzenia a správne používanie dýchacích prístrojov;
- f) o postupy v prípade núdze;
- g) o postupy pri dekontaminácii;
- h) o likvidáciu odpadu;
- i) o potrebu zdravotných vyšetrení.

3. Na úrovni Spoločenstva sa vypracujú praktické usmernenia pre prípravu pracovníkov odstraňujúcich azbest.

Článok 15

Pred začiatkom vykonávania búracích prác alebo prác na odstránenie azbestu sa podniky musia preukázať dokladom o svojej spôsobilosti v tejto oblasti. Tento doklad sa zavedie v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

Článok 16

1. V prípade všetkých činností uvedených v článku 3 ods.1 s výhradou článku 3 ods. 3 sa vykonávajú primerané opatrenia, ktoré zabezpečia:

- a) že miesta, kde sa vyššie uvedené činnosti konajú:
 - i) sa zreteľne vymedzia a označia výstražnými značkami;
 - ii) sa nesprístupnia iným pracovníkom než tým, od ktorých sa vyžaduje, aby z dôvodu svojej pracovnej činnosti alebo povinnosti na tieto miesta vstúpili;
 - iii) predstavujú oblasti, kde je zakázané fajčenie;
- b) že sú zriadené miesta, kde pracovníci môžu jesť a piť bez rizika kontaminácie azbestovým prachom;
- c) že pracovníkom sa poskytne primeraný pracovný alebo ochranný odev; tento pracovný alebo ochranný odev zostane v podniku; môže sa však prať v zariadeniach mimo podniku, ktoré sú vybavené na takýto druh práce, ak podnik sám nevykonáva čistenie; v takom prípade musí byť odev prepravovaný v uzatvorených kontajneroch;
- d) že sa zaistia oddelené skladovacie miesta pre pracovný alebo ochranný odev a pre civilný odev;
- e) že sa pracovníkom v prípade prašných činností poskytnú primerané a vhodné umývacie a toaletné zariadenia vrátane sprch;
- f) že sa ochranné prostriedky umiestnia na jasne určenom mieste a skontrolujú a vyčistia sa po každom použití; prijímajú sa primerané opatrenia na opravu alebo výmenu chybného prostriedku pred ďalším použitím.

2. Od pracovníkov nie je možné požadovať náhradu za opatrenia prijaté v zmysle odseku 1.

Článok 17

1. V prípade všetkých činností uvedených v článku 3 ods. 1 sa vykonávajú primerané opatrenia, aby sa zabezpečilo, že sa pracovníkom a ich zástupcom v podniku alebo prevádzkarni poskytnú primerané informácie týkajúce sa:

- a) potenciálneho zdravotného rizika z vystavenia prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest;
- b) existencie právne stanovených hraničných hodnôt a potreby monitorovania ovzdušia;
- c) hygienických požiadaviek vrátane potreby vyhnúť sa fajčeniu;
- d) bezpečnostných opatrení, ktoré sa majú prijať v súvislosti s nosením a používaním ochranných prostriedkov a odevov;
- e) osobitných bezpečnostných opatrení určených na minimalizovanie vystavenia azbestu.

2. Okrem opatrení uvedených v odseku 1 a s výhradou článku 3 ods. 3 prijímajú sa primerané opatrenia zabezpečujúce, že:

- a) pracovníci a/alebo ich zástupcovia v podniku alebo prevádzkarni majú prístup k výsledkom meraní koncentrácií azbestu vo vzduchu a môžu si vyžiadať vysvetlenie významu týchto výsledkov;
- b) ak výsledky prekročujú hraničnú hodnotu ustanovenú v článku 8, čo najrýchlejšie sa o tejto skutočnosti a o jej príčinách informujú príslušní pracovníci a ich zástupcovia v podniku alebo prevádzkarni a s pracovníkmi a/alebo ich zástupcami v podniku alebo prevádzkarni sa prekonzultujú opatrenia, ktoré sa majú prijať, alebo v prípade núdze sa im poskytnú informácie o opatreniach, ktoré boli prijaté.

Článok 18

1. S výhradou článku 3 ods. 3 sa prijímajú opatrenia uvedené v odsekoch 2 až 5.

2. Posúdenie zdravotného stavu každého pracovníka musí byť k dispozícii predtým, než bude na mieste výkonu práce vystavený prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

Toto posúdenie musí zahŕňať špecifické vyšetrenie hrudníka. Praktické odporúčania, na ktoré sa môžu členské štáty odvolávať, pokiaľ ide o klinické posúdenie pracovníkov, sú uvedené v prílohe I; tieto odporúčania sa prispôbia technickému pokroku v súlade s postupom uvedeným v článku 17 smernice 89/391/EHS.

Nové posúdenie musí byť k dispozícii aspoň raz za tri roky počas trvania vystavenia.

Zdravotný záznam jednotlivca musí byť zavedený v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou pre každého pracovníka.

3. Po klinickom posúdení uvedenom v odseku 2 druhom pododseku lekár alebo orgán zodpovedný za lekársky dohľad nad pracovníkmi podľa vnútroštátnych právnych predpisov odporučí alebo určí akékoľvek individuálne ochranné alebo preventívne opatrenia, ktoré majú byť vykonané.

Tieto opatrenia môžu zahŕňať, ak je to vhodné, odvolanie príslušného pracovníka zo všetkých činností, kde môže byť vystavený azbestu.

4. Pracovníkom sa musia poskytnúť informácie a rady týkajúce sa akéhokoľvek zdravotného vyšetrenia, ktoré môžu podstúpiť po skončení vystavenia.

Lekár alebo orgán zodpovedný za lekársky dohľad nad pracovníkmi môže oznámiť, že lekársky dohľad musí pokračovať po skončení vystavenia tak dlho, ako to považuje za potrebné, aby sa ochránilo zdravie osoby, ktorej sa to týka.

Takýto pokračujúci dohľad sa vykonáva v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

5. Príslušný pracovník alebo zamestnávateľ môže žiadať kontrolu posúdenia uvedeného v odseku 3 podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

Článok 19

1. S výhradou článku 3 ods. 3 sa prijímajú opatrenia uvedené v odsekoch 2, 3 a 4.

2. Zamestnávateľ musí evidovať pracovníkov zodpovedných za výkon činností podľa článku 3 ods. 1 s uvedením charakteru a trvania činnosti a vystavenia. Lekár a/alebo orgán zodpovedný za lekársky dohľad má prístup k tejto evidencii. Každý pracovník má prístup k výsledkom evidencie, ktoré sa ho osobne týkajú. Pracovníci a/alebo ich zástupcovia majú prístup k anonymným kolektívnym informáciám v evidencii.

3. Evidencia uvedená v odseku 2 a lekárske záznamy uvedené v článku 18 ods. 2 štvrtom pododseku sa uchovávali najmenej 40 rokov po skončení vystavenia v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

4. Dokumenty uvedené v odseku 3 sa sprístupnia zodpovedným orgánom v prípadoch, keď podnik ukončí obchodnú činnosť, v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

Článok 20

Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade porušenia vnútroštátnych právnych predpisov prijatých v súlade s touto smernicou uplatňovali adekvátne sankcie. Tieto sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

Článok 21

Členské štáty vedú evidenciu zistených prípadov azbestózy a mesoteliomu.

Článok 22

Každých päť rokov členské štáty predkladajú Komisii správu o vykonávaní tejto smernice v praxi vo forme osobitnej kapitoly jednej správy ustanovenej v článku 17a ods. 1, 2 a 3 smernice 89/391/EHS, ktorá je základom hodnotenia, ktoré má vykonať Komisia v súlade s článkom 17a ods. 4 uvedenej smernice.

Článok 23

Členské štáty oznámia Komisii ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 24

Smernica 83/477/EHS, zmenená a doplnená smernicami uvedenými v prílohe II sa zrušuje bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie smerníc, ktoré sú uvedené v časti B prílohy II.

Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe III.

Článok 25

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 26

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli 30. novembra 2009

Za Európsky parlament
predseda
J. BUZEK

Za Radu
predsedníčka
B. ASK

PRÍLOHA I

Praktické odporúčania na klinické posúdenie pracovníkov, ako je uvedené v článku 18 ods. 2 druhom pododseku

1. Podľa súčasných poznatkov sa uvádza, že vystavenie voľným azbestovým vláknam môže spôsobiť vznik nasledujúcich chorôb:
 - azbestózy,
 - mesoteliomu,
 - bronchiálneho karcinómu,
 - gastrointestinálneho karcinómu.
2. Lekár a/alebo orgán zodpovedný za lekársky dohľad nad pracovníkmi, ktorí sú vystavení azbestu, musí byť oboznámený s podmienkami alebo okolnosťami vystavenia každého pracovníka.
3. Vyšetrenie zdravia pracovníkov by sa malo vykonávať podľa zásad a praktík pracovného lekárstva. Malo by zahŕňať aspoň tieto opatrenia:
 - vedenie záznamov o zdravotnej a pracovnej anamnéze pracovníka,
 - osobný pohovor,
 - celkové klinické vyšetrenie so zvláštnym zameraním na hrudník,
 - testy dýchacích funkcií (objemy vdychu a výdychu a ich pomery).

Lekár a/alebo orgán zodpovedný za lekársky dohľad rozhodne o ďalších vyšetreniach, ako je cytologické vyšetrenie spúta, rtg. snímky hrudníka alebo tomodenzitometria so zreteľom na najnovšie dostupné poznatky pracovného lekárstva.

PRÍLOHA II

ČASŤ A

Zrušená smernica so zoznamom neskorších zmien a doplnení

(v zmysle článku 24)

Smernica Rady 83/477/EHS
(Ú. v. ES L 263, 24.9.1983, s. 25).

Smernica Rady 91/382/EHS
(Ú. v. ES L 206, 29.7.1991, s. 16).

Smernica Rady 98/24/ES Iba článok 13 ods. 2.
(Ú. v. ES L 131, 5.5.1998, s. 11).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/18/ES
(Ú. v. EÚ L 97, 15.4.2003, s. 48).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/30/ES Iba článok 2 ods. 1.
(Ú. v. EÚ L 165, 27.6.2007, s. 21).

ČASŤ B

Zoznam lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva

(v zmysle článku 24)

Smernica	Lehota na transpozíciu
83/477/EHS	31. decembra 1986 ⁽¹⁾
91/382/EHS	1. januára 1993 ⁽²⁾
98/24/ES	5. mája 2001
2003/18/ES	14. apríla 2006
2007/30/ES	31. decembra 2012

⁽¹⁾ Tento dátum sa nahrádza 31. decembrom 1989 v prípade banských činností týkajúcich sa azbestu.

⁽²⁾ Pre Helénsku republiku lehota na transpozíciu smernice je 1. januára 1996. Pokiaľ však ide o ustanovenia smernice o banských činnostiach týkajúcich sa azbestu lehota na transpozíciu je 1. januára 1996 pre všetky členské štáty a 1. januára 1999 pre Helénsku republiku.

PRÍLOHA III

Tabuľka zhody

Smernica 83/477/EHS	Táto smernica
článok 1 ods. 1	článok 1 ods. 1
článok 1 ods. 2	—
článok 1 ods. 3	článok 1 ods. 2
článok 2 prvá až šiesta zarážka	článok 2 písm. a) až f)
článok 3 ods. 1 až 3	článok 3 ods. 1 až 3
článok 3 ods. 3a	článok 3 ods. 4
článok 3 ods. 4	článok 3 ods. 5
článok 4 úvodné slová	článok 4 ods. 1
článok 4 bod 1	článok 4 ods. 2
článok 4 bod 2	článok 4 ods. 3
článok 4 bod 3	článok 4 ods. 4
článok 4 bod 4	článok 4 ods. 5
článok 5	článok 5
článok 6 body 1 až 5	článok 6 písm. a) až e)
články 7 a 8	články 7 a 8
článok 9 ods. 2	článok 9
článok 10	článok 10
článok 10a	článok 11
článok 11 ods. 1 a 2	článok 12 prvý a druhý pododsek
článok 12 ods. 1	článok 13 ods. 1
článok 12 ods. 2 prvý pododsek	článok 12 ods. 2 prvý pododsek
článok 12 ods. 2 druhý pododsek prvá zarážka	článok 13 ods. 2 druhý pododsek písm. a)
článok 12 ods. 2 druhý pododsek druhá zarážka	článok 13 ods. 2 druhý pododsek písm. b)
článok 12 ods. 2 druhý pododsek tretia zarážka	článok 13 ods. 2 druhý pododsek písm. c)
článok 12 ods. 2 tretí pododsek prvá zarážka	článok 13 ods. 2 tretí pododsek písm. a)
článok 12 ods. 2 tretí pododsek druhá zarážka	článok 13 ods. 2 tretí pododsek písm. b)
článok 12 ods. 2 tretí pododsek tretia zarážka	článok 13 ods. 2 tretí pododsek písm. c)
článok 12 ods. 2 tretí pododsek štvrtá zarážka	článok 13 ods. 2 tretí pododsek písm. d)
článok 12 ods. 2 tretí pododsek štvrtá zarážka prvá podzarážka	článok 13 ods. 2 tretí pododsek písm. d) bod i)
článok 12 ods. 2 tretí pododsek štvrtá zarážka druhá podzarážka	článok 13 ods. 2 tretí pododsek písm. d) bod ii)
článok 12 ods. 3	článok 13 ods. 3
článok 12a	článok 14
článok 12b	článok 15
článok 13 ods. 1 písm. a)	článok 16 ods. 1 písm. a)
článok 13 ods. 1 písm. b)	článok 16 ods. 1 písm. b)

Smernica 83/477/EHS	Táto smernica
článok 13 ods. 1 písm. c) body i) a ii)	článok 16 ods. 1 písm. c)
článok 13 ods. 1 písm. c) bod iii)	článok 16 ods. 1 písm. d)
článok 13 ods. 1 písm. c) bod iv)	článok 16 ods. 1 písm. e)
článok 13 ods. 1 písm. c) bod v)	článok 16 ods. 1 písm. f)
článok 13 ods. 2	článok 16 ods. 2
článok 14 ods. 1 úvodná veta	článok 17 ods. 1 úvodná veta
článok 14 ods. 1 prvá až piata zarážka	článok 17 ods. 1 písm. a) až e)
článok 14 ods. 2	článok 17 ods. 2
článok 15 úvodná veta	článok 18 ods. 1
článok 15 body 1 až 4	článok 18 ods. 2 až 5
článok 16 úvodná veta	článok 19 ods. 1
článok 16 body 1 až 3	článok 19 ods. 2 až 4
článok 16a	článok 20
článok 17	článok 21
článok 17a	článok 22
článok 18 ods. 1	—
článok 18 ods. 2	článok 23
—	článok 24
—	článok 25
článok 19	článok 26
príloha II	príloha I
—	príloha II
—	príloha III